

Krachten bundelen in de uitvoering

Congres Regionale Energie en Lokale Warmte

‘Wegwijs in de juridische jungle van de warmtetransitie’

Programma

- 11.45u – 11.50u Introductie
door Regina Koning
- 11.50u – 12.20u De Wgiw en Wcw in vogelvlucht
door Jacco Karens (VNG) en Regina Koning (VNG)
- 12.20u – 12.30u Stavaza wetgevingsproces Wgiw en Wcw
door Eline van den Ende (EZK) en Bente Vedder (BZK)
- 12.30u – 12.45u Vragen vanuit de zaal

Vernieuwing stelsel omgevingsrecht

Invoeringsspoor

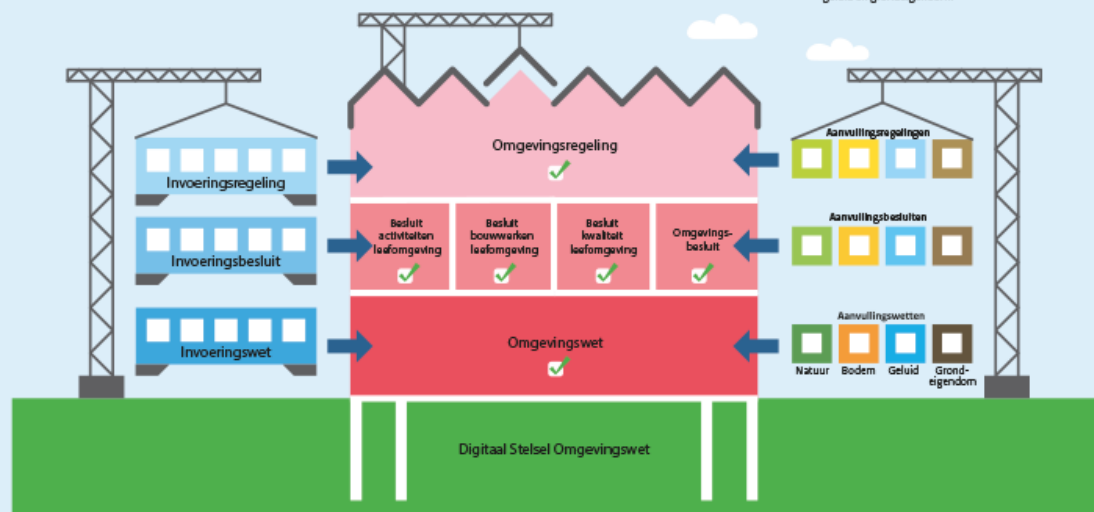
Het Invoeringsspoor regelt de overgang van de bestaande naar de nieuwe wet- en regelgeving. Bovendien vult dit spoor het hoofdspoor met enkele essentiële onderdelen aan.

Hoofdspoor

Het nieuwe stelsel bestaat uit de Omgevingswet, vier AMvB's en de Omgevingsregeling. Bij inwerkingtreding gaan het invoerings- en aanvullingsspoor op in het hoofdspoor.

Aanvullingsspoor

De ontwikkeling van wet- en regelgeving in het aanvullingsspoor maakt deel uit van lopende beleidsontwikkelingen op het gebied van natuur, bodem, geluid en grondeigendom.

Een winke betekent dat het wetgevoersproduct is gepubliceerd in het Staatsblad.

Omgevingswetportaal.nl | november 2019

Energietransitie en Omgevingswet

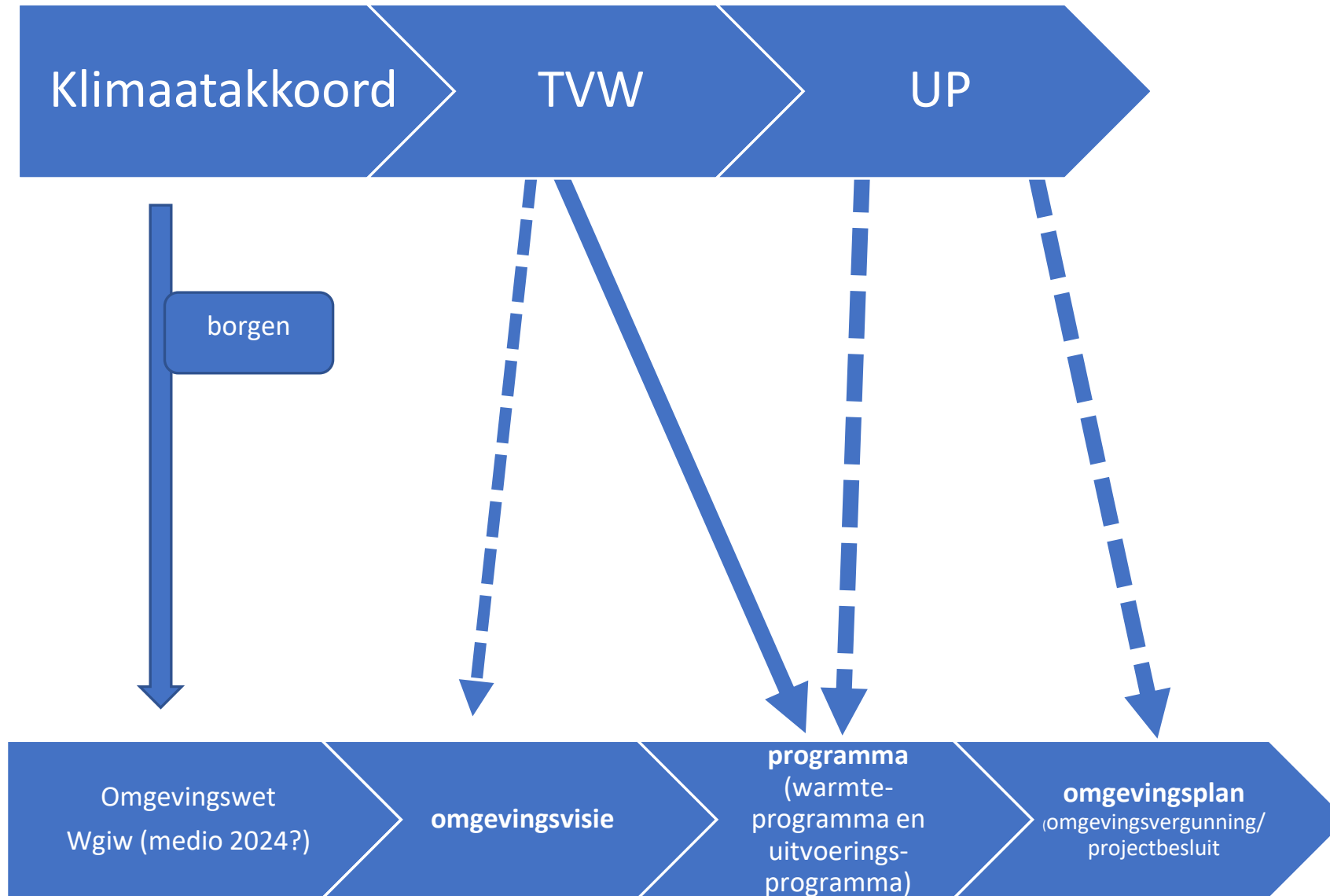

Klimaatakkoord en Omgevingswet

- Klimaatakkoord
 - Regionale Energie Strategie
 - Transitievisie warmte
 - Uitvoeringsplannen
- Omgevingswet
 - integraal
 - Omgevingstafel
 - Verbinden van opgaven

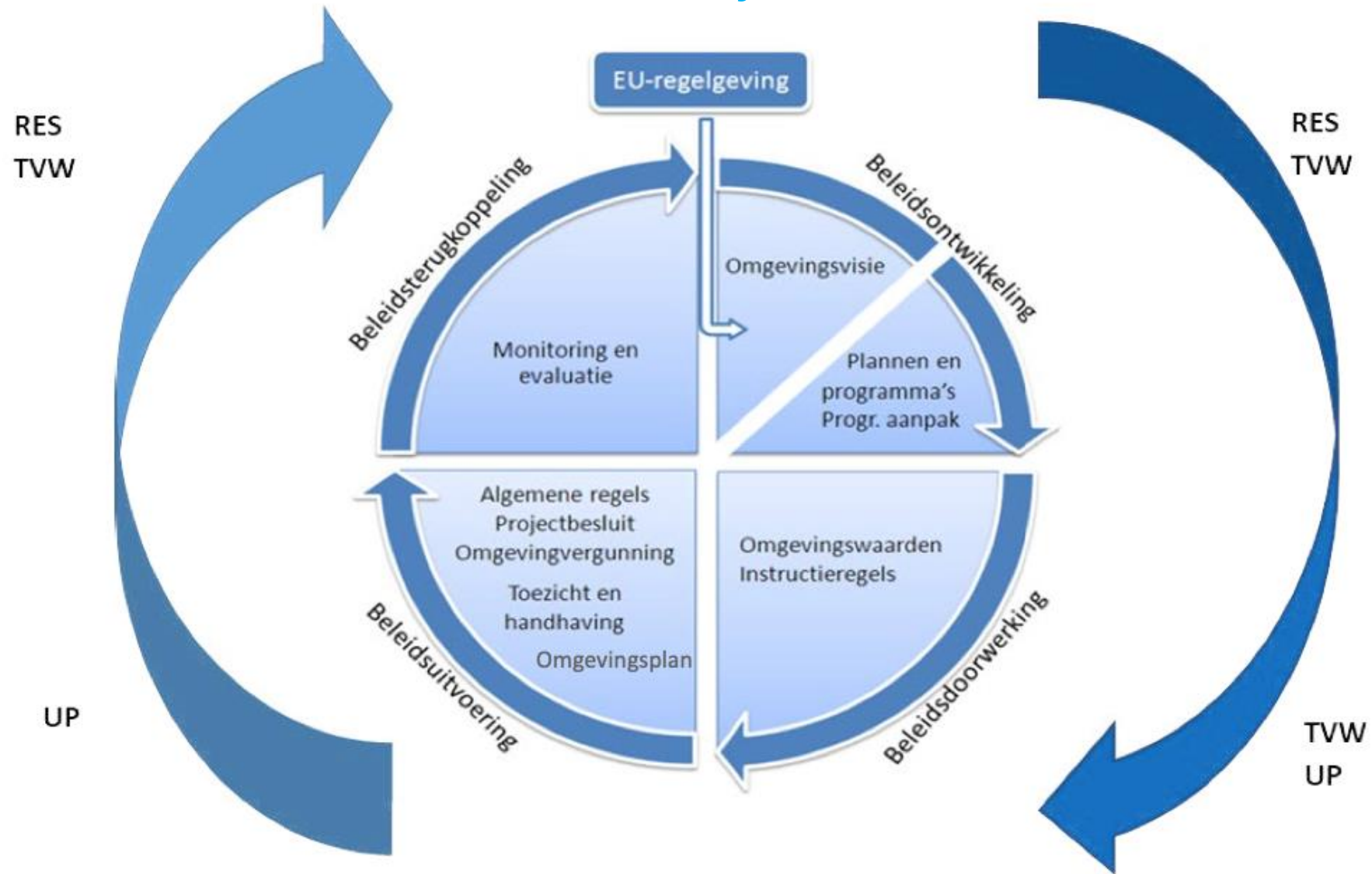

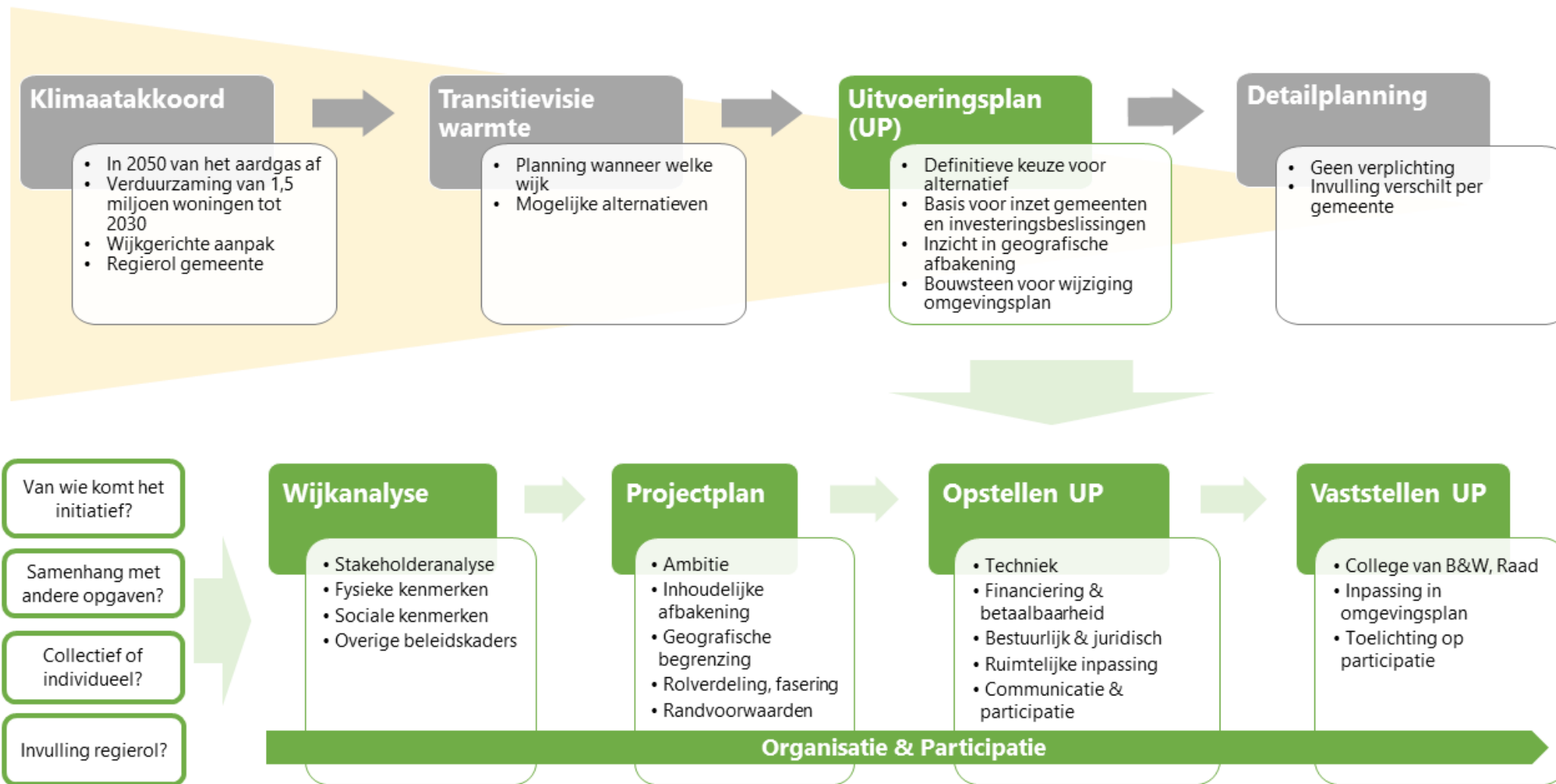
Samenhang met Omgevingswet

Omgevingswet

Beleidscyclus

Instrumentarium in komende wetgeving

Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie

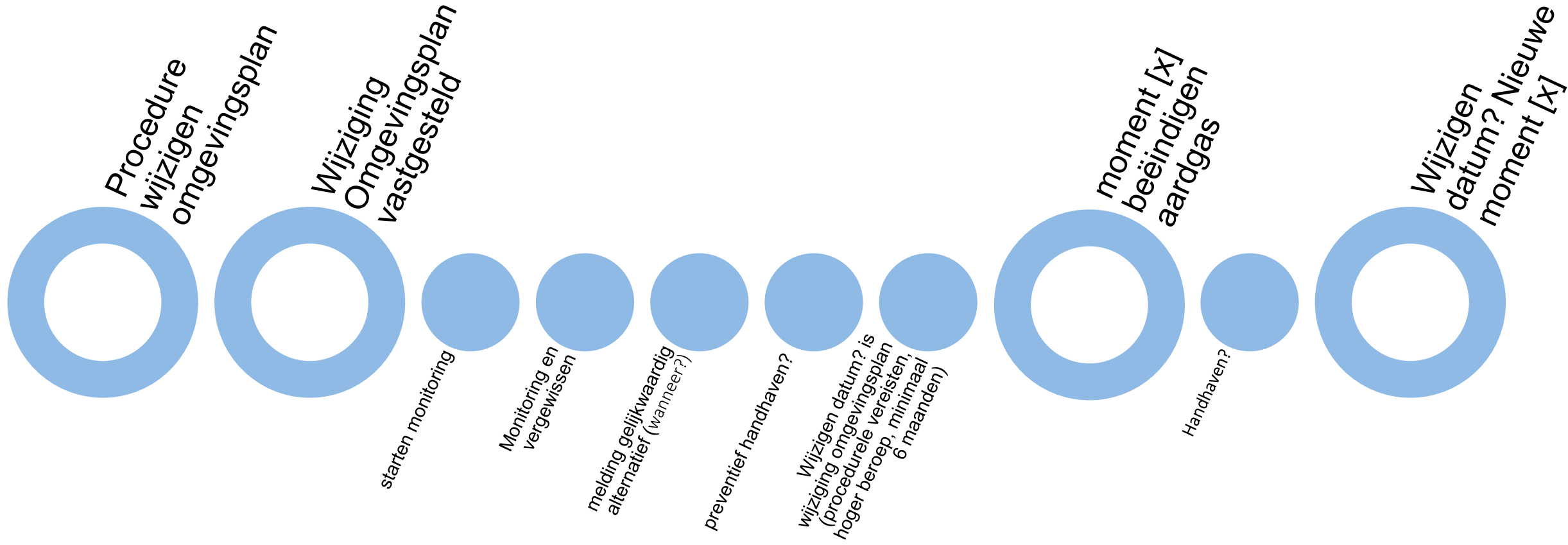
- “Waar en wanneer” aardgasvrij
- Aanwijsbevoegdheid gebieden beëindigen aardgas op moment [X]
 - Juridische regels voor alle betrokkenen landen in omgevingsplan
- Planproces: waarborgen
- Verplicht warmteprogramma
- Actualiseren van warmteprogramma

Wet collectieve warmtevoorziening

- “Borgen betaalbaarheid, leveringszekerheid en duurzaamheid van warmtesystemen”
- Nieuw wettelijk kader voor warmtenetten
- Publiek doorslaggevende zeggenschap in warmtebedrijf
- Belangrijke wijzigingen in wetsvoorstel Wcw vergeleken met consultatieversie

Warmteprogramma

- Warmteprogramma verplicht bij aanwysbevoegdheid
- Instructieregels voor warmteprogramma in het Bkl (via Bgiw):
 - Overzicht van door gemeente aan te wijzen locaties
 - Prognose isolatie (let wel: autonoom proces)
- Laagste nationale kosten
- **Betaalbaarheid voor de eindgebruiker**
- Warmtebehoefte gebouwen
- Programma heeft belangrijke functie voor motivering gemeentelijke beleidsruimte
- Wgiw/Bgiw bevat regels over wanneer bestaande TvW als warmteprogramma geldt

Kernonderdelen wetsvoorstel Wcw

A. Marktordening & eigendom

- ✓ Collectieve warmtevoorziening: aanwijzing integraal verantwoordelijk warmtebedrijf
- ✓ Publiek doorslaggevend zeggenschap
- ✓ Aparte regels voor:
 - kleine collectieve warmte systemen (tot 1500 verbruikers) en levering door middel van VvE's/verhuurders
 - regionale warmtetransportnetten

B. Tariefregulering

- ✓ Alternatief voor gasreferentie (NMDA)
- ✓ Meer kostengebaseerde tarieven per warmtekavel
- ✓ Gefaseerde overgangsperiode

C. Verduurzaming

- ✓ Minimum pad reductie broeikasgassen
- ✓ Verplicht onderdeel uitgewerkt kavel- en investeringsplan
- ✓ Ophaalrecht restwarmte
- ✓ Duurzaamheidsprestatie op nota verbruikers

D. Leveringszekerheid & consumentenbescherming

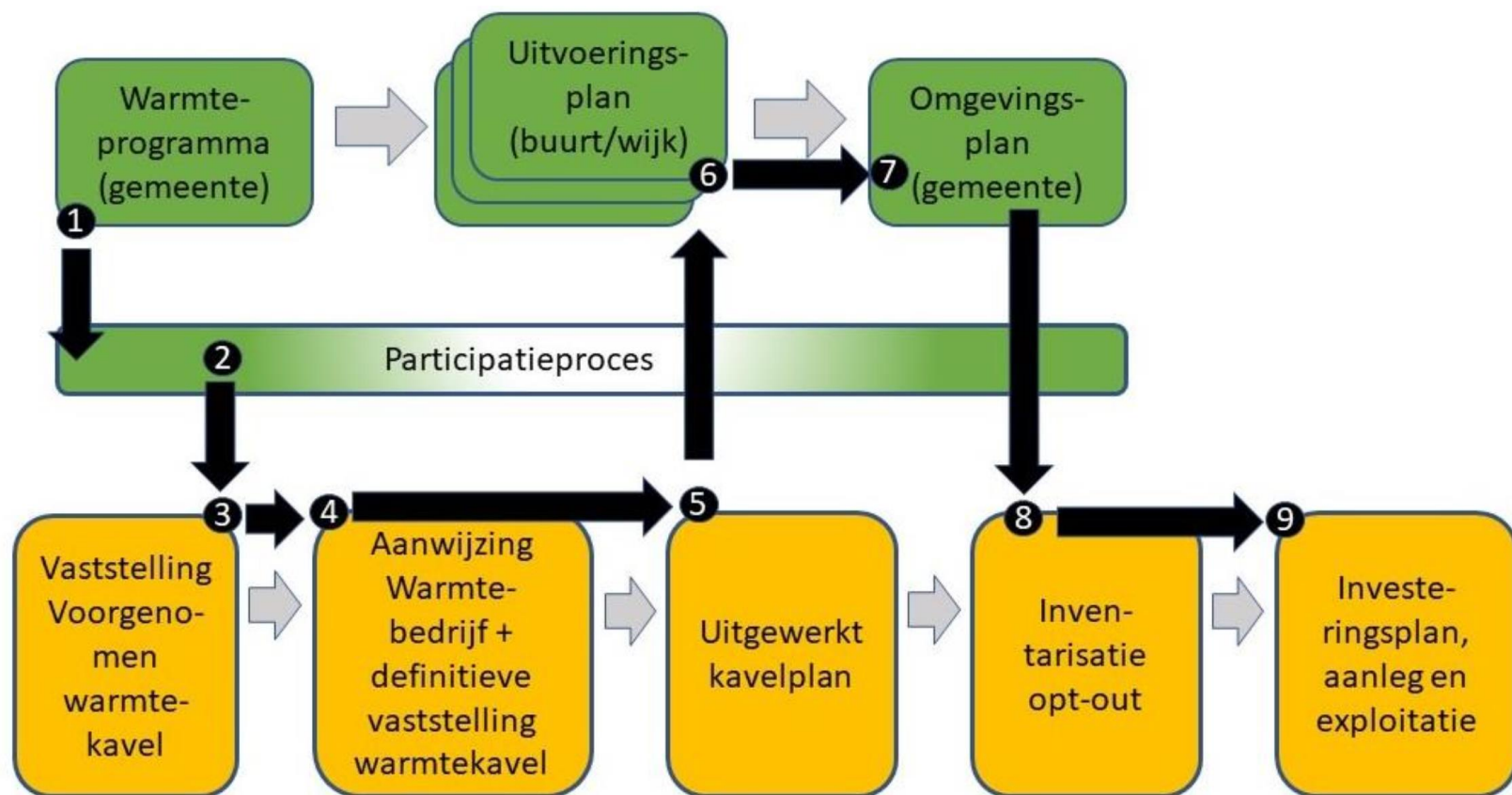
- ✓ Consumentenbescherming voor warmte is zoveel mogelijk gelijk aan die voor E&G.

Overgangsrecht

- ✓ Het overgangsrecht brengt bestaande warmtebedrijven onder de werking van de Wcw.
- ✓ Beoogd wordt investeringen in collectieve warmte gedurende de opbouwperiode van publiek realisatiekracht zoveel mogelijk doorgang te laten vinden.

Kavelplan
Investeringsplan

Aanwijzing warmtekavel
Aanwijzing warmtebedrijf door middel van openbare procedure

Stand van Zaken Wgiw

- Wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer op 30 juni 2023
- Schriftelijke voorbereiding nu gaande
- Plenaire behandeling in 2024
- Onderliggende 'uitvoeringsregelgeving' Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Bgiw) najaar 2022 in consultatie
- Wijzigingen worden nu doorgevoerd
- Na behandeling van de wet naar de Kamer voor de voorhang (want Omgevingswet)

Alle documenten en voortgang te volgen via:

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?cfg=wetsvoorsteldetails&qry=wetsvoorstel%3A36387>

Planning Wcw

Waar staan we nu?

- Tot najaar 2023: toetsen verwerken
- MR 27 oktober 2023
- Verzending naar RvS 1^e week november
- Actuele versie v.h. wetsvoorstel wordt publiek gemaakt

Wat zijn de volgende stappen?

- Lagere regelgeving (AMvB's), met uitwerking van o.a.:
 - Tariefregulering
 - Rekenmethode duurzaamheid warmtenetten
 - Leveringszekerheid
 - Transportnetten
 - Restwaardebepaling
- Verwerken advies RvS
- Kamerbehandeling wetsvoorstel

Flankerend beleid: Opbouw publieke realisatiekracht

- Uit het besluit voor een publiek meerderheidsbelang volgt de noodzaak de publieke realisatiekracht op te bouwen.
- Publieke realisatiekracht kent twee pijlers: **financiële realisatiekracht** en **organisatorische realisatiekracht**

Publieke realisatiekracht

Financiële realisatiekracht

- Financiële realisatiekracht vergt instrumenten die benodigd eigen vermogen van publieke aandeelhouders verlagen
- Met publieke en private financiers wordt **Waarborgfonds Warmtenetten** uitgewerkt (naar voorbeeld Waarborgfonds Sociale Woningbouw)
- Dit verlaagt eigen vermogenseis van 30-50% van totale investering naar 10%
- Uitwerking met trapsgewijze borgstelling om efficiëntieprikkels te behouden en impact op Rijksbegroting te beperken

Organisatorische realisatiekracht

- Organisatorische realisatiekracht vergt oprichting van regionale en lokale warmtebedrijven waar decentrale overheden, private partijen en Rijk in samenwerken
- Met relevante departementen, medeoverheden en sector wordt een **staatsdeelneming** onderzocht. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken of bestaande deelnemingen deze taak kunnen uitvoeren
- Onafhankelijk advies: De staatsdeelneming moet als strategisch aandeelhouder voor 40% participeren in warmtebedrijven.
- Deelneming profiteert van Waarborgfonds

Meer informatie

- www.IPLO.nl: veel info over de instrumenten en ook het onderdeel <https://iplo.nl/thema/energietransitie/>
- www.NPLW.nl: zoals de [Gemeentereis Aardgasvrij | Programma Aardgasvrije Wijken](#)
- www.npres.nl: veel informatie over de RES en een specifiek onderdeel over de RES en de Omgevingswet <https://www.regionale-energiestrategie.nl/documenten/HandlerDownloadFiles.ashx?idnv=1586329>
- <https://vng.nl/rubrieken/omgevingswet>
- <https://www.energieparticipatie.nl/>
- Stappenplannen TVW en uitvoeringsplan: [Stappenplan transitievisie warmte | Programma Aardgasvrije Wijken](#) en [Stappenplan uitvoeringsplan | Programma Aardgasvrije Wijken](#)
- TVW en milieueffectrapportage: zie factsheet van de Commissie mer (<https://www.commissiemer.nl/documenten/00000531.pdf>)
- Planproces en milieueffectrapportage: luister de podcast ([Podcast 'Warmtetransitie en milieueffectrapportage' | Programma Aardgasvrije Wijken](#))